

LUNDS
UNIVERSITET

Hur yttrande- och pressfriheten begränsas av Ungerns regering i samband med desinformation om Covid-19

Tilda Thorsson

Avdelningen för mänskliga rättigheter

Historiska institutionen

Kurskod: MRSG31

Termin: Höstterminen 2020

Handledare: Ida Jansson

Omfång: 12 482 ord

Abstract

Uppsatsens syfte är att analysera hur och varför diskursen kring den ungerska regeringens dominans och makt är problematisk för journalister i landet. Ungern har fått mycket kritik angående sin Covid-19-lagstiftning, vilket motiverar problematiseringen kring detta. Uppsatsens frågeställningar är: Vilka diskursiva strategier och strukturer kommer till uttryck i den argumentation som företrädare för Ungerns regering använder sig av i syfte att begränsa press- och yttrandefriheten och för att reproducera regeringens makt-dominans? Samt: Hur kan den ungerska regeringens sätt att införa en lag mot spridandet av desinformation problematiseras utifrån olika teoretiska perspektiv på yttrandefrihet? Primärmaterialet består av fem artiklar av regeringsmedarbetaren Zoltán Kovács från den statliga internet-tidningen *About Hungary*, skrivna under 2020. Samtliga artiklar är valda för att de är skrivna på engelska samt behandlar den samtida pandemin och ifrågasättandet av desinformation. Van Dijks kritiska diskursanalys (CDA) används som teori och metod, och dessutom används olika perspektiv på yttrandefrihet för att besvara fråga 2. Analysen visar att Kovács använder flertalet diskursiva strategier för att reproducera regeringens makt och legitimera sitt styresätt, samt för att misskreditera oberoende journalister för att begränsa press- och yttrandefriheten. Den andra frågan besvaras olika utefter vilket perspektiv som appliceras. Teorierna som använts har två huvudsakliga positioner, antingen är begränsningar på yttrandefrihet accepterat eller oförsvarbart. Sammanfattningsvis legitimerar Ungerns regering sin lagstiftning genom att illegitimera de som har en annan åsikt, samt att samtliga perspektiv menar att befolkningens välmående ska ligga till grund för hur en regering bör fatta beslut.

Nyckelord: Ungern, yttrandefrihet, pressfrihet, demokrati, desinformation, kritisk diskursanalys

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Problemformulering, syfte och frågeställningar	2
1.2	Material och avgränsningar.....	3
1.2.1	Primärmaterial	3
1.2.2	Sekundärmaterial	5
1.2.3	Källkritik.....	5
1.3	Forskningsetiska bedömningar	8
2	Litteraturöversikt och tidigare forskning	9
3	Teori och metod	13
3.1	CDA	13
3.1.1	CDA som teori.....	13
3.1.2	CDA som metod	14
3.2	Perspektiv på yttrandefrihet	16
4	Analys av artiklarna utifrån CDA	19
4.1	Artikel 1	20
4.2	Artikel 2	22
4.3	Artikel 3	26
4.4	Artikel 4	28
4.5	Artikel 5	30
4.6	Diskussion kring de fem artiklarna	33
5	Analys av artiklarna utifrån olika teoretiska perspektiv på yttrandefrihet	37
6	Sammanfattning	39
	Referenser	41

1 Inledning

Många stater runt om i världen utnyttjar den pågående Covid-19-pandemin för sin egen vinning genom att inskränka på press- och yttrandefriheten. Ett sådant land är Ungern, där yttrande- och pressfriheten under de senaste åren minskat drastiskt. Stor del av all media i Ungern är statligt ägd eller samarbetar med regeringen.¹ Reportrar utan gränsers (RSF) pressfrihetsindex visar att Ungern sjunkit under det senaste året på grund av en ny lag (Coronavirus Protection Act, CPA) i samband med Covid-19 som innebär fängelse i upp till 5 år för de som sprider desinformation om viruset.² Många ungrare menar att de utsätts för mycket ”fake news”. I en undersökning av Ungerns mediemyndighet (NMHH), den 18 november till 10 december 2019 med ett urval på 4000 personer över 16 år, menade över hälften av de svarande att de sett ”fake news” på internet.³

Även om desinformation är problematiskt i Ungern just nu så argumenterar oberoende medier för att den nya lagstiftningen utsätter dem för en stor risk då de inte vågar rapportera om Covid-19-situationen i landet. Anledningen till detta är rädsla för att regeringen ska hävda att journalisterna sprider falsk information om pandemin, vilket då resulterar i fängelse, även om de endast ifrågasätter hur regeringen hanterar krisen.⁴ Detta leder till självcensur och därmed inskränkning på demokratin och de mänskliga rättigheterna.⁵ I artikel 19 i konventionen om de medborgerliga och politiska rättigheterna (ICCPR) stadgas det att yttrandefriheten är en fundamental rättighet och stater som ratificerat ICCPR binder sig därför till att skydda yttrandefriheten.⁶ Ungern ratificerade denna konventionen den 17 januari 1974 och måste därför uppehålla de demokratiska principer som konventionen behandlar.⁷

---

¹ EFJ, New report: Hungary dismantles media freedom and pluralism. 2019-013-12.

² Reporters without borders. COVID-19 and press freedom: Europe must oppose measures proposed by Viktor Orbán. 2020-03-26.

³ Kató, A., Hungary’s media authority warns fake news rife on social media sites, *DNH*, 2020-06-23.

⁴ Khattar, D., New law in Hungary could put journalists behind bars for spreading fake news about COVID-19, *DNH*, 2020-03-26.

⁵ *International Covenant on Civil and Political Rights*, 1966-12-16.

⁶ *International Covenant on Civil and Political Rights*, 1966-12-16. art. 19

⁷ OHCHR. View ratification status by country or by treaty, Hungary, 2020

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

I början av Covid-19 pandemin införde Ungern en lag som många journalister menar hotar press- och yttrandefriheten eftersom spridandet av falsk information och missledande information kan innebära fängelse, där staten kan hävda att regeringskritiska aktörer sprider ”fake news” för att tysta eller tvinga dem till självcensur. Detta har många oberoende medier rapporterat om under år 2020.⁸ Ungerns regering har bemött den kritik de fått genom att ifrågasätta sig de fria och oberoende medierna och istället mena att de endast sprider desinformation, vilket visar på ett dominans- och maktutövande som marginaliserar journalister och hotar de mänskliga rättigheterna i Ungern.

Syftet med denna uppsats är att analysera den diskurs som den ungerska regeringen ger uttryck för i sitt rättfärdigande av CPA och i förlängningen det egna fortsatta maktinnehavet, samt belysa de effekter som denna diskurs ger upphov till. Detta görs genom att applicera van Dijks kritiska diskursanalys (CDA) och Ronald Dworkins normativa teori om yttrandefrihetens värde, samt några andra perspektiv på yttrandefrihet som kommer att presenteras under litteraturöversikten, på texter publicerade under år 2020 av regeringsmedarbetare. Uppsatsen har två frågeställningar som kommer att besvaras.

1. Vilka diskursiva strategier och strukturer kommer till uttryck i den argumentation som företrädare för Ungerns regering använder sig av i syfte att begränsa press- och yttrandefriheten och för att reproducera regeringens maktdominans?
2. Hur kan den ungerska regeringens sätt att införa en lag mot spridandet av desinformation problematiseras utifrån olika teoretiska perspektiv på yttrandefrihet?

---

⁸ Khattar, D., New law in Hungary could put journalists behind bars for spreading fake news about COVID-19.

1.2 Material och avgränsningar

1.2.1 Primärmaterial

Primärmaterialet i denna uppsats består av fem artiklar och texter från den ungerska regeringens egna kanaler. Artiklarna är skrivna år 2020 på grund av den samtida Covid-19-pandemin och publicerades mellan den 21 mars och den 16 juni. Detta är den period då Ungerns regering besvarat motståndet de mött från flertalet ungerska samt icke-ungerska oberoende medier och organisationer som var och är kritiska mot statens lagstiftning kring Covid-19. Artiklarna är utvalda för att de behandlar Coronavirus Protection Act (CPA) och framförallt delen kring press- och yttrandefrihet. En annan del av lagen som också uppmärksammats i media är inskränkningen på regelbundna och fria val, vilket kommer att nämnas men inte fokuseras på.⁹ Regelbundna och fria val ingår i internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter artikel 25(b) som Ungerns regering ratificerat och därmed måste förhålla sig till.¹⁰

Materialet som används har valts ut för att det finns tillgängligt på engelska. Anledningen till detta är att jag, författare till denna uppsats, inte kan ungerska, språket som de flesta artiklar i Ungern är skrivna på. Detta innebär att det finns begränsat med material att undersöka och de artiklar som finns tillgängliga på engelska ligger till grund för denna uppsats.

Materialet har hittats genom sökningar på den ungerska regeringens engelska online-tidningar och myndighetssidor genom sökord som "fake news", "media freedom" och "freedom of expression" samt synonymer till dessa begrepp. Förutom Ungerns regerings nyhetskanaler finns det många oberoende NGO:er och medier som publicerat artiklar kring detta ämne och förhåller sig ofta kritiskt till regeringens uttalanden. Denna uppsats kommer att fokusera på regeringens officiella uttalanden och därför är primärmaterialet endast hämtat från regeringshems-

---

⁹ Kovács, Z., Stop fake news: Spreading false information during a state of emergency is wrong and dangerous, *AH*, 2020-03-21.

¹⁰ *International Covenant on Civil and Political Rights*, art. 25(b)

dor. Detta innebär även att privatägda medier i Ungern med koppling till staten eller premiärministerns Viktor Orbán också valts bort, då deras artiklar inte är officiella uttalanden från Ungerns regering, även om de delar samma åsikter.

Samtliga artiklar är skrivna av Ungerns statssekreterare för internationell kommunikation och relationer, Zoltán Kovács som skriver artiklar på en blogg på premiärministern Viktor Orbáns egen hemsida och nyhetskanal *About Hungary*. Här nedan presenteras en sammanfattning av primärmaterialet som ligger till grund för den analys som kommer att göras längre ner i denna uppsats.

Artikel 1:

Artikeln ”Stop fake news: Spreading false information during a state of emergency is wrong and dangerous” från den 21 mars 2020 handlar om hur ett lagförslag kring Covid-19 har upprört journalister runt om i världen. Anledningen är att spridandet av falsk information kan leda till fängelse och att regeringsval skjuts upp tillsvidare. Kovács argumenterar för att oberoende och internationell media fokuserar på fel saker och bidrar till en osäker miljö.¹¹

Artikel 2:

Nästa artikel är ”More of the same: a coordinated attack from the liberal, Soros-aligned media” från den 18 april 2020. Artikeln handlar om varför Ungern agerar rätt under pandemikrisen. Kovács argumentera för att självständig media och andra länder fokuserar på fel saker för att rädda sin egen befolkning. Artikeln ger svar på en rapport från Project Syndicate som behandlar varför Ungerns CPA inskränker på yttrande- och pressfrihet.¹²

Artikel 3:

Den tredje artikeln som kommer att analyseras är ”Spain is imposing strict controls on information, but where’s the outcry?” från den 4 maj 2020. I artikeln argumenterar Kovács för att Ungern inte är det enda landet som infört restriktioner på press- och yttrandefriheten, utan att Spanien också gjort det. Han ifrågasätter

---

¹¹ Kovács, Z., Stop fake news: Spreading false information during a state of emergency is wrong and dangerous.

¹² Kovács, Z., More of the same: a coordinated attack from the liberal, Soros-aligned media, *AH*, 2020-04-18.

varför inte mer åtgärder görs eller uppmärksamhet riktas mot andra stater som agerar likt Ungern då regeringen endast försöker skydda sin befolkning mot Covid-19.¹³

Artikel 4:

Artikel fyra är ”They did it again: International media watchdog publishes lopsided report on Hungarian media, gets facts wrong” från den 20 maj 2020. Artikeln är skriven som svar på en rapport från *International Press Institute* (IPI) där de, enligt Ungerns regering, använder sig av felaktig information när IPI motiverar varför Ungerns lagstiftning angående Covid-19 är problematisk för press- och yttrandefriheten i landet.¹⁴

Artikel 5:

Den sista artikeln som kommer att användas är ”Duping the Financial Times into publishing fake news” från den 16 juni 2020 där Kovács hänvisar till ett konkret exempel av spridandet av ”fake news” för att visa varför oberoende media har fel och särskilt *Financial Times* (FT) som spred denna falska historia vidare.¹⁵

1.2.2 Sekundärmaterial

Det sekundärmaterial som använts i denna uppsats är till stor del Teun A. van Dijk artikel ”Principles of critical discourse analysis” från 1993 som behandlar kritisk diskursanalys (CDA) och ligger till grund för den metod och teori som kommer användas i denna uppsats.¹⁶ Van Dijks artikel kommer att presenteras mer djupgående under teori och metod.

Ronald Dworkins förord i boken ”Extreme Speech and Democracy” kommer även att användas som en kompletterande teori till van Dijks CDA och kommer också att förklaras mer ingående under teori och metod.¹⁷

---

¹³ Kovács, Z., Spain is imposing strict controls on information, but where’s the outcry?, *AH*, 2020-05-04

¹⁴ Kovács, Z., They did it again: International media watchdogs published lopsided report on Hungarian media, gets fact wrong, *AH*, 2020-05-20.

¹⁵ Kovács, Z., Duping the Financial Times into publishing fake news, *AH*, 2020-06-16.

¹⁶ Van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. D&S, 1993.

¹⁷ Dworkin, R., Foreword, I *Extreme Speech and Democracy*, Ivan Hare and James Weinstein (red.).

För att ta fram information till uppsatsen har artiklar från oberoende medier och Non Governmental Organisations (NGO:er) hemsidor använts. Bland annat *Reportrar utan gränser* (RSF), *European Federation of Journalists* (EFJ) och *Project Syndicate* (PS) som är organisationer som står för press- och yttrandefriheten över hela världen och uppmärksammar kränkningar mot de mänskliga rättigheterna.¹⁸

”Daily News Hungary” är en annan källa som används till uppsatsens bakgrund och är en gratis ungersk hemsida där personer som inte förstår ungerska kan ta del av nyheter i Ungern. Hemsidan är knuten till medier ägda av staten, vilket därför behövs ha i åtanke när hemsidan används.¹⁹

Även artiklar av *The Guardian* och *Bloomberg Businessweek* har använts för att peka på kritik som riktats mot Ungern. Båda är oberoende tidningar som är välkända för att granska och kritisera sådant som inte anses vara rätt.²⁰

Internationella konventionen om de medborgerliga och politiska rättigheterna (ICCPR) från Förenta Nationerna (FN) och Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna (EKMR eller ECHR på engelska) från Europeiska Unionen (EU) är två konventioner som används för att ta fram bakgrund. Båda är ratificerad av Ungern och måste därför efterföljas. FN:s hemsida OHCHR.org och den svenska officiella EU-hemsidan används för att bekräfta ratificeringen.²¹

Nationalencyklopedin (NE.se) används för att styrka information. Denna hemsida är ett uppslagsverk skrivet av trovärdiga skribenter som är experter inom sitt ämne.²²

De sista källorna som ligger till grund för denna uppsats är åtta peer-reviewed artiklar för att förklara det nuvarande forskningsläget. Artiklarna kommer att presenteras längre ner under litteraturöversikten och tidigare forskning.

---

¹⁸ *Reportrar utan gränser*. Om reportrar utan gränser; *European Federation of Journalists*. About EFJ.; *Project Syndicate*. We believe the entire world deserves access to its greatest minds. Our mission is to reach those without this opportunity.

¹⁹ Kató, A, och Kató, M., Daily News Hungary since 2013. *DNH*

²⁰ Se t.ex. *Encyclopedia Britannica*, *The Guardian*, 2020-06-23; *Bloomberg Businessweek*. Our business is built on change.

²¹ OHCHR. View ratification status by country or by treaty, Hungary; *Europeiska Unionen*, Länder, 2020-12-04.

²² *National Encyklopedin*. NE som källa.

1.2.3 Källkritik

Primärmaterialet som används i denna uppsats är, som tidigare nämnt, officiella källor från den ungerska regeringen vilket innebär att de är vinklade efter den populistiska politiken som Ungerns nuvarande regering ledd av Viktor Orbán för.²³ Detta är väsentligt att ha i åtanke när man läser artiklarna då de därmed återspeglar makthavandes ståndpunkter i samtliga publikationer. *About Hungary* är en gratis källa som alla har tillgång till online, vilket innebär att den ungerska regeringen vill att folk ska kunna läsa och hålla med dem om deras åsikter.

Det primärmaterial som använts är, som tidigare nämnts, på engelska och inte på det språk som är det mest talade i Ungern, ungerska. Det är därför relevant att ha i åtanke att artiklarna riktar sig till personer utanför Ungern samt icke-ungersktalande invånare i landet. Artiklarna är alltså skrivna för att informera icke-ungersktalande personer kring vad som händer nyhetsmässigt i Ungern, vilket innebär att argumenten som presenteras i ungerskspråkiga medier kan skilja sig från de utvalda artiklarna. Detta betyder att den diskursiva analysen blir specifik för Zoltán Kovács engelskspråkiga artiklar och går därför inte att generalisera till ungerska regeringstexter i allmänhet. Däremot bör innehållet vara detsamma då det är officiella uttalanden från Ungerns regering.

I artiklarna argumenterar Kovács för begränsning av press- och yttrandefriheten utan att mena att det är just det som görs, vilket visar på att man ännu en gång måste ha regeringens politiska agenda i åtanke. Detta är en åsikt som bemötts av kritik från omvärlden och hävdas bryta mot de mänskliga rättigheterna. Detta kan därför tolkas olika utefter vilket perspektiv läsaren har om press- och yttrandefrihet.

Flertalet av artiklarna är direkta svar till rapporter och artiklar som är kritiska mot CPA och de åtgärden Ungerns regering vidtagit på grund av den samtida pandemin av Covid-19, vilket är anledningen till att de är skrivna. Kovács finner alltså att det är viktigt att argumentera för sin ståndpunkt kring denna problematik, som i denna uppsats kommer att undersökas som en dominans- och maktanspelning av regeringen för att censurera medier. Källorna som är utvalda är nutida publikationer vilket tyder på att de är Ungerns nuvarande ståndpunkt och visar på riktningen landet är på väg mot just nu. Artiklarna presenteras efter datum de har publicerats för att se på möjliga förändringar.

---

²³ Walker, S., Hungarian journalists fear coronavirus law may be used to jail them, *TG*, 2020-04-03.

När det kommer till sekundärmaterialet så bör man ha i åtanke att oberoende medier ofta har en politisk vinkling och därför en särskild agenda bakom sin journalistik. I detta fall används medierna för att peka på att det finns en annan uppfattning än den som Kovács argumenterar för i regeringsartiklarna och inte nödvändigtvis för att de har den korrekta åsikten i sammanhanget.

1.3 Forskningsetiska bedömningar

Zoltán Kovács kommer att benämnas vid namn som en offentlig person och myndighetsanställd av den ungerska regeringen. Källorna är officiella artiklar från regeringen, vilket innebär att denna uppsats utgår från den ungerska regeringens ståndpunkt i frågan kring press- och yttrandefrihet i samband med pandemin. När det kommer till personer som Kovács nämner vid namn i sina artiklar kommer endast organisationen de representerar att omnämnas då namnen i sig inte bidrar till analysen eller diskursen. Undantag till detta är premiärminister Viktor Orbán samt George Soros, en ungersk-amerikansk ekonom som står för demokratiska principer och de mänskliga rättigheterna.²⁴ Soros har gjort motstånd mot den ungerska regeringen och premiärminister Viktor Orbán angående de begränsningar på demokratin som införts i landet. Motståndet uppskattas inte av makthavande och har resulterat i att Ungerns regering ser Soros som en fiende till staten.²⁵ Han är alltså en central person i motståndet till den ungerska regeringen.

---

²⁴ *Nationalencyklopedin*. George Soros.

²⁵ *Bloomberg Businessweek*, Why George Soros Rattles Hungary's Orbán, 2017.

2 Litteraturöversikt och tidigare forskning

För att beskriva det nuvarande forskningsläget och motivera denna uppsats har artiklar som är relevanta för ämnet valts ut. Artiklarna är valda för att de behandlar väsentlig bakgrund till desinformation och ”Fake News”, olika ståndpunkter kring begränsningar av yttrandefriheten, Ungerns politiska läge kring press- och yttrandefrihet samt samtida forskning kring Covid-19, hur pandemin kan komma att innebära censur av yttrandefrihet och främst på sociala medier där desinformation sprids till störst del. Samtliga artiklar är från tidskrifter och har blivit peer-reviewed för att få publiceras.

Begreppet ”fake news” har varit med under en lång tid. Enligt Nolan Higdon, som har ett amerikanskt perspektiv, i artikeln ”What is Fake News? A Foundational Question for Developing Effective Critical News Literacy Education” användes begreppet redan i slutet av 1800-talets USA och har idag utvecklats till att användas för att sprida propaganda. Han menar att det finns en viss distinktion kring begreppet ”fake news” då vissa inkluderar andra former än media, t.ex. muntlig överföring, eller utgår från andra källor än artiklar. Dock pekar Higdon på att det finns en konsensus kring att ”fake news” är en fara mot demokratin. Denna form av propaganda används av många olika aktörer, allt från press till stater och av olika anledningar, som t.ex. för att skapa misstro eller för att få sin stat att gå mot ett mer totalitärt styre.²⁶

Idag ser det annorlunda ut än för 100 år sedan på grund av att man nu för tiden kan hämta information och välja fritt från internet. Alan R. Dennis, Randal K. Minas och Patricia L. Moravec menar detta i artikeln ”Fake news on social media: People believe what they want to believe when it makes no sense at all” från 2019. De pekar på att det finns en delad mening kring denna typ av frihet. Att ha fri tillgång till information stärker till viss del demokratin, men de poängterar att allt som finns på internet inte är sant och bidrar därför till problem. Falska nyheter sprids lätt på sociala medier, exempelvis

---

²⁶ Higdon, N., What is Fake News? A Foundational Question for Developing Effective Critical News Literacy Education, *DC*, 2020, s. 3–5

Facebook, där denna typ av ”nyheter” är framtagna för att uppmärksammas och spridas så mycket som möjligt.²⁷

I artikeln ”An overview of online fake news: Characterization, detection, and discussion” från 2018 diskuterar Ali A. Ghorbani och Xichen Zhang bl.a. den demokratiska och problematiska aspekten kring spridandet av ”fake news”. De menar att i och med att information idag kan spridas snabbt på både traditionella och sociala medier leder det till ett hot mot demokratin samt förvirring i samhället. Ghorbani och Zhang påpekar t.ex. att detta hände under det amerikanska presidentvalet 2016, där ”fake news” spreds för att manipulera, vilseleda och styra väljare mot ett visst resultat, vilket stör ett demokratiskt samhälle.²⁸

Det finns en problematik kring ”fake news”. I artikeln ”Rights based principles: protecting free elections and free expression in Irish policy responses to fake news online” från 2020 förklarar Ethan Shattock svårigheten med lagstiftning kring ”fake news” då den inte får vara ett hot mot yttrande- eller pressfriheten i en stat. Lagar måste alltså utformas så att de inte bryter mot de mänskliga rättigheterna, vilket är ett vanligt problem kring ökad spridning av ”fake news” och den lagstiftning som gjorts kring problemet. Författaren menar att lagar kring detta fungerar i teorin, men missbrukas i många fall av stater som då blir de som får uppgiften att övervaka vad som är sant och falskt. Sådana lagar finns dock i flera stater runt om i världen. Shattock tar upp exemplet Tyskland och Kenya, samt beskriver att detta blir ett hot mot yttrandefriheten och demokratin, vilket i sin tur främst drabbar journalister och de som jobbar kring att stärka de mänskliga rättigheterna. Alltså kan inte lagstiftning och metoder för att motarbeta ”fake news” gå emot de mänskliga rättigheterna.²⁹

Dock finns det ståndpunkter kring att yttrandefriheten i vissa fall behöver begränsas för att uppehålla demokratiska principer, ett exempel på detta är artikeln ”Leaks and the Limits of Press Freedom” från 2019 av Eric R. Boot. Han menar att många har en amerikansk synvinkel på vad yttrandefrihet innebär och att många därför tänker att inget får hindra press- och yttrandefriheten. Boot påvisar att detta inte är en universell ståndpunkt då bl.a. Europeiska konventionen för skydd för de mänskliga rättigheterna

---

²⁷ Dennis, A. et. al., Fake news on social media: People believe what they want to believe when it makes no sense at all, *MISQ*, 2019, s. 1343–1344

²⁸ Ghorbani, A och Zhang, X., An overview of online fake news: Characterization, detection, and discussion, *IP&M*, 2020, s. 1–3.

²⁹ Shattock, E., Rights based principles: protecting free elections and free expression in Irish policy responses to fake news online, *DL&PR*, 2020. s. 5–7

(EKMR eller ECHR på engelska) har vissa restriktioner på yttrandefrihet. Han hänvisar till Artikel 10(2) som stadgar att ”ansvar och skyldighet”³⁰ måste finnas i samband med befintlig yttrandefrihet. Artikel 17 av samma konvention menar att man inte får utnyttja de rättigheter som edan finns för att uppehålla demokrati och andra rättigheter.³¹ Denna artikel kan enligt författaren användas i samspel med Artikel 10(2). Boot menar att det är viktigt att man tar vara på yttrandefriheten och använder den på ett gott sätt, där ex. journalister bör hålla sig till sanning och fakta. Dock understryker Boot vikten av pressens existens då de ska granska och uppmärksamma relevanta och samtida frågor för att uppdatera folket om vad som pågår. Författaren påpekar dock att det är viktigt att begränsa denna frihet om medier utnyttjar yttrandefriheten, genom att ex. sprida falsk information, då ”fake news” i detta fallet hotar demokratin, då folket inte har möjlighet att skapa en egen uppfattning utan att utomstående osanningar blandas in.³²

Denna typ av lagstiftning kring vad som får publiceras och inte publiceras leder dock ofta till självcensur bland journalister. Ungern är ett land som på senare tid gått mot mindre demokratiska principer kring detta ämne. Detta undersöks i artikeln ”Post-socialist self-censorship: Russia, Hungary and Latvia” av Elisabeth Schimpfössl och Ilya Yablokov från 2020. De menar att i och med att populistiska ledare, i ex. Ungern, kom till makten så började de att inskränka på medier och journalistik. Schimpfössl och Yablokov pekar på den sovjetiska bakgrunden och att efter kommunismens fall hade Ungern några år av frihet, fria val, demokrati och mildare kontroll över medierna. Detta ändrades senare under finanskrisen 2008, då författarna fastställer att försämrad ekonomi bidrog till att medier blev uppköpta av affärsmän som även visade sig stå nära den nuvarande populistiska presidenten Viktor Orbán. Författarna beskriver att detta resulterade i att Ungern gick mer mot ett icke-demokratiskt samhälle och började tvinga journalister till självcensur. Schimpfössl och Yablokov konstaterar att lagarna som stiftats med Orbán som president är mer åt det totalitära hållet och inskränker på yttrandefriheten. De menar att journalister väljer bort delar av det de skriver, ändrar i det eller avstår från att publicera för att hålla sig på statens och den säkra sidan. Detta innebär alltså att om man som journalist vill publicera något måste de anpassa sig till statens lagar, regler och övervakning av tidningar och medier. Författarna trycker på att detta slår hårt

---

³⁰ ECHR, E.T.S. No. 5, 4 november 1950, art. 10(2).

³¹ ECHR, art. 17.

³² Boot, E., Leaks and the Limits of Press Freedom. *ETMP*, 2020, s. 486–488

mot oberoende journalister som endast vill göra sina jobb och granska hur staten behandlar sina medborgare och efterföljer demokratin.³³

På senare tid har mycket ”fake news” spridits kring Covid-19 och ny lagstiftning som riktar sig speciellt till pandemin har införts i stater runt om i världen. Bland annat skriver Oberiri Destiny Apuke och Bahiyah Omar i artikeln ”Fake news and COVID-19: modelling the predictors of fake news sharing among social media users” från 2020 om situationen kring desinformation och Covid-19 i Nigeria i samband med sociala medier. De beskriver att det blivit svårt att se vad som stämmer kring pandemin. Enligt författarna bidrar detta med ytterligare en svårighet kring viruset som då inte endast förändrat många människors vardagliga liv. De hänvisar till exempel till att ”fake news” spridits om metoder för att bota Covid-19 och missvisande nyheter för politisk vinning.³⁴ De menar också, i och med att det sprids mycket ”fake news” kring pandemin, att det är viktigt att de som använder sig av sociala medier granskar det de läser online för att inte bidra till ännu mer spridning av ”fake news”.³⁵

”Fake news” i samband med Covid-19 är fortfarande ett nytt område som kräver flera analyser och däribland Ungern som under en längre period haft en inskränkning på yttrande- och pressfriheten. Detta visar på en kunskapslucka som kräver djupare undersökning och leder till frågan kring: Vilka diskursiva strategier och strukturer kommer till uttryck i den argumentation som företrädare för Ungerns regering använder sig av i syfte att begränsa press- och yttrandefriheten och för att reproducera regeringens makt-dominans?

---

³³ Schimpfössl, E. och Yablokov, I., Post-socialist self-censorship: Russia, Hungary and Latvia. *EJC*, 2020, s. 32–35

³⁴ Apuke, O. och Omar, B., Fake news and COVID-19: modelling the predictors of fake news sharing among social media users, *T&I*. 2020, s. 1–2

³⁵ Apuke, O. och Omar, B., Fake news and COVID-19: modelling the predictors of fake news sharing among social media users, s. 13

3 Teori och metod

Jag har valt att använda mig av en kritisk diskursanalys (CDA) av Teun A. van Dijk i artikeln ”Principles of critical discourse analysis” från 1993, som berör både teori och metod samt flera forskningsfält. CDA, som kommer beskrivas närmare nedan, undersöker meningen bakom språket i makt- och dominansstrukturer i samband med sociala relationer.³⁶

I denna uppsats kommer fokus att vara på van Dijks CDA som både är en teori och en metod, men som ett stärkande komplement kommer även en normativ teori om yttrandefrihet samt delar från litteraturöversikten som presenterats ovan att användas. Den normativa teorin återfinns bland annat i förordet i boken ”Extreme Speech and Democracy” och är skrivet av Ronald Dworkin och bygger på tidigare verk av författaren. Teorin beskriver varför yttrandefrihet är en universell rättighet som ska finnas inom alla sorters statsskick och beskrivs mer djupgående längre ner.³⁷

3.1 CDA

3.1.1 CDA som teori

Van Dijks version av CDA används för att analysera hur diskurs och maktdominans samspelar.³⁸ Han förklarar begreppet dominans genom att peka på hur eliter i samhället utövar sin makt och hur det resulterar i sociala ojämlikheter.³⁹ Han menar att dominans utövas genom att övertala samhället till att deras makt är legitim, vilket innebär att ojämlikhet uppehålls av de som innehar makten. Därför måste man analysera diskurs- och maktstrukturer för att granska hur något förstås utefter den sociala omgivningen och

---

³⁶ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. D&S, 1993.

³⁷ Dworkin, R, Foreword, I *Extreme Speech and Democracy*, s.v–x

³⁸ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis.

³⁹ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. s. 249–250

hur det påverkar ett beteende i samband med diskurs och dominans.⁴⁰ Enligt van Dijk leder detta maktmissbruk till skapandet av strukturer och rutiner som resulterar i att dominans reproduceras.⁴¹ Dominans kännetecknas av just maktmissbruk där makten inte är legitim. Om detta inte ifrågasätts av samhället leder det till hegemoni.⁴²

Den maktelit som skapas blir de som får störst möjlighet att uttrycka sig, vilket betyder att CDA ofta fokuserar på denna typ av diskurs.⁴³ Detta leder till en speciell möjlighet då endast utvalda individer får närvara i denna maktelits beslutsfattande, diskussioner och övriga interaktioner. Detta skapar en hierarki där de utanför inte har någon möjlighet att tycka till.⁴⁴

Förståelsen för andras sätt att tänka får oss att se ett samband mellan dominans och diskurs. Alltså hur förståelsen och påverkan av ett dominant sätt att tala eller skriva uppfattas av andra.⁴⁵ Därmed fokuserar denna typ av CDA på texter och tals struktur där frågor som: ”Hur uppvisas makt i diskursen?”, ”Hur övertalar de åhörare eller de som läser att detta är rätt?” eller ”Vilka diskursiva strukturer och strategier används i denna process?” ställs för att kritiskt granska en maktelit.⁴⁶

3.1.2 CDA som metod

För att ta reda på detta samband som beskrivits ovan använder van Dijk sig av ett schema som består av 6 punkter som används som metod för att analysera strukturer kring diskurser och hur makthavande rättfärdigar sin dominans:

1. **Argumentation** (hur makthavande använder sig av fakta för att peka på slutsatser)
2. **Retoriska stilfigurer** (hur retoriska figurer och språket används för att vrida problemet till att det är ”deras” fel och förneka sina egna brister, hur retoriska stilfigurer uttrycker dominans och rättfärdigande)

---

⁴⁰ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. s. 250–251

⁴¹ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. s. 254

⁴² Ibid. s. 255

⁴³ Ibid. s. 255

⁴⁴ Ibid. s. 256

⁴⁵ Ibid. s. 257

⁴⁶ Ibid. s. 259

3. **Lexikal stil** (val av ord som är negativt respektive positivt laddade för att motivera sin åsikt)
4. **Historieberättande** (personliga eller hänvisande berättelser för att övertyga och rättfärdiga sin åsikt genom att få mottagaren att identifiera eller sympatisera med de makthavande)
5. **Strukturell betoning av ”de andras” negativa handlingar** (ex. i rubriker, nyhetsartiklar osv. för att rikta bort problemet från de makthavandes egna gärningar)
6. **Citering av trovärdiga vittnen, källor eller experter** (för att stärka sig själva och ens agerande. Man kan t.ex. få någon från ”den andra sidan” att uttala sig på de makthavandes sida).⁴⁷

I van Dijks schema presenteras inga specifika retoriska stilfigurer. Därför har nedanstående stilfigurer valts ut och kommer att användas i analysen:

Antites: En tes som sätts mot en annan tes i syfte att motsätta en åsikt.

Förlöjligande: Påhopp eller försök att skämta på andras bekostnad.

Hyperbol: Medveten överdrift.

Ironi: Motsatsen av det som egentligen ska sägas används istället.

Liknelse: Förklarar en sak genom att likna det med något annat.

Metonym: Ord som egentligen har ett annan bakomliggande syfte och som underförstått menar något annat.

Referatmarkörer: Används för att visa på objektivitet och hänvisning till en annan källa.

Retoriska frågor: En ställd fråga som inte förväntas besvaras, men har som har ett underförstått syfte.

Synonymer: Ord som betyder samma sak men med olika värdeladdning.⁴⁸

---

⁴⁷ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. s. 264

⁴⁸ Se t.ex. Stam, J, Stilfigurer, *Larare.at*; Stam, J, Ordval, *Larare.at*; Stam, J, Maktspråk–härskartekniker, *Larare.at*; Stam, J, Referat, *Larare.at*.

Van Dijk använder sig av ytterligare ett schema för att förklara skribentens roll. Detta schema består av 5 punkter för att se helheten i dominansen som en grupp kan visa gentemot en annan och presenteras här nedan:

1. **Tillgång** (vem kan ta del av artiklarna?)
2. **Kontext** (I vilket sammanhang har artiklarna uppkommit?)
3. **Genre** (Vad är det för typ av texter?)
4. **Kommunikativ handling och sociala betydelser** (Hur integrerar skribenten med texterna?)
5. **Skribentens roll och position i texten**⁴⁹

Detta andra schema besvaras redan under primärmaterialet och kommer därför inte att upprepas igen.

I och med valet av teori och metod måste metodologiska övervägningar göras. Det är viktigt att ha i åtanke att CDA automatiskt innebär att man gör ett politiskt val, vilket även van Dijk påpekar i sin artikel då det fokuseras på att tydligt välja sida i samband med maktmissbruk och därmed innehas ett kritiskt perspektiv på situationen som analyseras.⁵⁰

3.2 Perspektiv på yttrandefrihet

För att komplettera van Dijks CDA kommer Dworkins normativa teori kring varför yttrandefrihet bör vara ett universellt fenomen att användas tillsammans med Higdon, Shattock, Boots samt Schimpfössl och Yablokovs perspektiv som redan presenterats under litteraturöversikten.

Dworkin beskriver varför yttrandefrihet bör finnas i så väl demokratiska som i totalitära/auktoritära stater.⁵¹ Dworkin argumenterar också för att inga begränsningar på yttrandefriheten får förekomma, även om det verkar logiskt att införa.

---

⁴⁹ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. s. 270–272

⁵⁰ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. s. 252

⁵¹ Dworkin, Ronald, Foreword, I *Extreme Speech and Democracy*.

Anledningen är att detta förstör hela principen med yttrandefrihet då det i ett sådant fall endast blir det som makthavande tycker är ett problem som förbjuds.⁵² Denna yttrandefrihet som Dworkin förespråkar bör därför förekomma i absolut form för att motivera varför samtliga medborgare bör acceptera den makthavandes politik, utan att alla behöver tycka likadant.⁵³ Dworkin menar dock att diskriminering mot grupper eller individer inte är hedervärd⁵⁴, men att yttrandefriheten aldrig får inskränkas då det resulterar i ett allmänt rättfärdigande av censur.⁵⁵ Enligt honom går det därmed inte att rättfärdiga en inskränkning på yttrandefriheten oavsett hur det motiveras. Görs en restriktion, vad talar då för att inte flera och mer hotande begränsningar kommer att göras i framtiden?⁵⁶

Dworkin menar att det går att skilja på demokrati och det faktum att samtliga stater bör behandla sina medborgare med respekt och jämlikhet. Även i diktaturer/auktoritära stater måste medborgare ha rätt att uttala sig fritt, för hur vet makthavande annars att det egna styrandesättet är det bästa (vilket diktatorer hävdar att det är för att legitimera sin makt) om de aldrig lyssnar på sina medborgare?⁵⁷

Anledningen till att Dworkins teori används i denna uppsats är för att stärka tesen på ett övergripande vis, vilket ett normativt perspektiv gör. Dock kräver ett normativt perspektiv ett etiskt övervägande då det påvisar att något bör vara på ett specifikt vis.

Denna teori implicerar att inga begränsningar på yttrandefriheten får förekomma över huvud taget. Detta är något som motsätts av många, bl.a. menar Higdon att falska nyheter är farligt för demokratin, men publiceras ständigt av olika aktörer som både medier och regeringar för att bl.a. skapa misstro.⁵⁸ Dock menar Shattock att de mänskliga rättigheterna aldrig får kränkas genom lagstiftning kring yttrande- och pressfrihet, men att detta ändå oftast sker,⁵⁹ vilket överensstämmer med Dworkins synvinkel kring att inte ha några begränsningar av yttrandefriheten. Boots artikel talar emot både Dworkin och Shattock genom att mena på att EKMR innebär att stater måste ha förnuft att sätta

---

⁵² Dworkin, Ronald, Foreword, I *Extreme Speech and Democracy*, s.i.

⁵³ Dworkin, Ronald, Foreword, I *Extreme Speech and Democracy*, s. viii.

⁵⁴ Ibid. s. viii.

⁵⁵ Ibid. s. vi.

⁵⁶ Ibid. s. vii.

⁵⁷ Ibid. ix.

⁵⁸ Higdon, N., What is Fake News? A Foundational Question for Developing Effective Critical News Literacy Education, s. 3–5

⁵⁹ Shattock, E., Rights based principles: protecting free elections and free expression in Irish policy responses to fake news online. s. 5–7

lagar för att upprätthålla demokratin och undvika desinformation för folkets skull.⁶⁰ Enligt Dworkin går det inte att ha lagar för att förbjuda hatbrott, hets mot folkgrupp osv. då det räknas som en inskränkning på yttrandefriheten, vilket ändå förekommer i många stater idag. Det innebär att Higdon och Boots sätt att se på desinformation och yttrandefrihet kan tolkas som ett mer verklighetstroget perspektiv än Dworkins. Det går även att ifrågasätta om det är så pass viktigt, som Dworkin hävdar, att övertala icke-demokratiska stater till att yttrandefrihet är universellt och därmed inte stifta lagar som skyddar mot diskriminering och hot i den egna staten.⁶¹ Schimpfössl och Yablokov menar i sin artikel att Ungern blivit mer totalitärt och att regeringen utnyttjar sin makt för att stifta lagar kring sådant som kan kritisera dem, vilket har resulterat i självcensur för många oberoende medier för att kunna fortsätta att rapportera.⁶²

Perspektiven av Dworkin, Higdon, Shattock, Boots samt Schimpfössl och Yablokov kommer att användas längre ner för att se vad de säger om Ungerns lag som förbjuder desinformation i samband med Covid-19.

---

⁶⁰ Boot, E., Leaks and the Limits of Press Freedom. s. 486–488

⁶¹ Dworkin, Ronald, Foreword, I *Extreme Speech and Democracy*. s. vi

⁶² Schimpfössl, E. och Yablokov, I., Post-socialist self-censorship: Russia, Hungary and Latvia. s. 32–35

4 Analys av artiklarna utifrån CDA

I detta avsnitt kommer valda artiklar att presenteras utefter Van Dijks schema (och CDA som teori) för att besvara frågan: Vilka diskursiva strategier och strukturer kommer till uttryck i den argumentation som företrädare för Ungerns regering använder sig av i syfte att begränsa press- och yttrandefriheten och för att reproducera regeringens makt-dominans? Makteliten som undersöks är de som fattar besluten i Ungern, alltså regeringens uttalanden kring press- och yttrandefrihet. Många skillnader mellan ”vi” och ”de” kommer att göras. Denna sort av särskiljning används enligt Van Dijk för att positivt representera sin egen grupp och tvärtom, negativt representera den andra gruppen.⁶³ I detta fall är ”vi” den ungerska regeringen och ”de/ de andra” är de journalister och media som ställer sig emot regeringens inskränkning på press- och yttrandefriheten i landet. Detta blir en antites mellan ”vi ”och ”de”, där ”vi” är goda och ”de” är de onda enligt makteliten.

I denna analys framkommer det olika sätt som Kovács och Ungerns regering använder för att reproducera makt och dominans. Bl.a. är historieberättande ett exempel på en dominansanspelning där regeringen vill att läsare, samt befolkningen i landet, ska sympatisera med deras åsikt i och med att medierna, enligt Kovács, vrider på sanningen, vilket han använder sig av i artiklarna. Samtliga gånger som någon punkt från van Dijks första schema, alltså antingen argumentation, retoriska figurer, lexikal stil, historieberättande, strukturell betoning av ”de andras” negativa handlingar eller en citering, nämns i analysen, innebär detta att det bidrar till makt- och dominansanspelningar. Detta kommer därför inte alltid att skrivas ut på grund av överflödiga upprepning.

---

⁶³ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. s. 263

4.1 Artikel 1

Den första artikeln som undersöks är ”Stop fake news: Spreading false information during a state of emergency is wrong and dangerous”⁶⁴ från den 21 mars 2020, där Zoltán Kovács argumenterar för att internationell press sprider falsk information kring ett lagförslag. Denna artikel är skriven innan Coronavirus Protection Act (CPA) lagstodgades i Ungern och visar på hur oberoende media var oroliga redan innan Covid-19 förde med sig nya lagar. Kovács argumenterar för att lagförslaget är viktigt då det är ”wrong and dangerous”⁶⁵ att sprida falsk information och poängterar att det är för Ungerns befolknings skull. Detta är ett sätt att strukturellt betona mediernas negativa handlingar för att visa att makthavandes ståndpunkt är rätt och illegitimerade oberoende medias uttal kring att Ungerns regering kommer att bryta mot press- och yttrandefriheten på grund av det nya lagförslaget.

Kovács argumenterar för att fokus måste vara på att bekämpa Covid-19 och att det då är tillåtet att införa begränsningar på press- och yttrandefrihet. Detta kan jämföras med vad van Dijk skriver om att en grupp vill ha kontroll över en annan och därför begränsas den andra gruppens friheter.⁶⁶ Kovács använder begreppet ”extraordinary” som påvisar att det är en situation utöver det vanliga och därför är det legitimt att införa begränsningar på de mänskliga rättigheterna i landet.⁶⁷

Vidare går skribenten in på vad den nya lagen innebär och diskuterar att det inte betyder att val blir uppskjutna, då Ungern inte har några val inom en snar framtid. Kovács pekar på att andra stater också infört denna begränsning på demokratin. Detta visar på att Kovács försöker härleda situationen till att andra stater handlar som dem, för att själva rättfärdiga den potentiella lagstiftningen. Han hänvisar till att media är upprörda men att det inte finns något annat val då det inte finns tillräckligt många parlamentsledamöter på plats för att kunna fatta beslut och därmed skydda befolkningen, om detta pågår så länge att lagstiftningen måste förlängas. Ännu en gång anser Kovács

---

⁶⁴ Kovács, Z., Stop fake news: Spreading false information during a state of emergency is wrong and dangerous.

⁶⁵ Kovács, Z., Stop fake news: Spreading false information during a state of emergency is wrong and dangerous.

⁶⁶ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. s. 254

⁶⁷ Kovács, Z., Stop fake news: Spreading false information during a state of emergency is wrong and dangerous.

alltså att mediernas och uttrycker denna ståndpunkt i syfte att befästa regeringens position vid makten.

Han skriver att "[u]nless the Parliament has a quorum, all of our regulations in connection with the state of emergency will expire",⁶⁸ vilket innebär att det måste finnas tillräcklig många parlamentariker på plats för att kunna förlänga regeringens dominans och kommande lagar kring begränsningar i pandemin.

Sen går artikeln närmare in på problematiken kring spridning av falsk information om Covid-19 där han använder ordet "sanctions"⁶⁹ som ett positivt laddat begrepp för att visa på att något är legitimt. Detta begrepp används för att berätta vad som kommer att hända med de som bryter mot lagen för att behålla sitt monopol på att kunna uttala sig kring pandemin. I och med detta hänvisar Kovács till kritik som regeringen fått från oberoende och internationell media angående denna nya lag. Han använder sig av den diskursiva strategin retoriska stilfigurer, bl.a. ironi.

Efter att ha pekat på kritiken som den ungerska regeringen fått i och med lagförslaget skriver han ironiskt "Orbán is going to jail journalists!"⁷⁰ för att ironisera över mediernas uttalanden och mena på att de handlat negativt som grupp. Detta tolkas som att han försöker rikta bort den kritik som regeringen fått och istället förflytta den till medierna för att visa sin dominans och få läsare av artikeln och det ungerska folket på sin sida.

Vidare använder sig Kovács av andra diskursiva strategier som liknelser. I detta fallet används en liknelse för att argumentera för att de oberoende medierna tar vad som helst för att kritisera regeringen och på så sätt försvara varför den ungerska regeringens dominans är berättigad, medan medierna bara vill förstöra och förflytta den verkliga agendan. Liknelsen är med i första meningen nedan:

Like a well-rehearsed orchestra, they jumped on the story. [...] [internationell press] correspondents, citing AFP coverage, began circulating the sensational line that "Hungarian journalists could end up spending several years in jail" and that it's meant to distract from the real story, which is the shortage of face masks and an unprepared healthcare system unprepared.⁷¹

---

⁶⁸ Kovács, Z., Stop fake news: Spreading false information during a state of emergency is wrong and dangerous.

⁶⁹ Kovács, Z., Stop fake news: Spreading false information during a state of emergency is wrong and dangerous.

⁷⁰ ibid

⁷¹ ibid

I stycket, som även är ett historieberättande om en händelse som ägt rum, argumenterar Kovács för att medierna är den onda parten som försöker förflytta problemet från verkligheten till att det är regeringens fel. Detta visar på två olika sidor som uppstått, där oberoende och regeringskritiska medier ser lagen som en inskränkning från regeringens sida då den resulterar i fängelse för journalister som vill göra sitt jobb som övervakande aktör. Samtidigt ser regeringen mediernas påhopp som något irrelevant då regeringen måste se, enligt dem själva, till folkets bästa.

Ytterligare en liknelse presenteras när Kovács skriver att ”this proposed law is like the sanction against falsely shouting “Fire!” in a crowded movie theater”.⁷² Med detta vill Kovács ytterligare en gång förflytta problemet med begränsningen av press- och yttrandefriheten till att den potentiella lagen är legitim, då den skyddar medborgarna mot falsk information. Han pekar på att i en pandemi är det viktigare att befolkningen överlever än att mänskliga rättigheter kring pressfrihet, yttrandefrihet samt regelbundna och fria val efterföljs, vilket, enligt Kovács, motiverar begränsningar av de mänskliga rättigheterna. Därför indikerar han att det är nödvändigt ”to protect people from the spread of the virus”,⁷³ vilket han skriver i det avslutande stycket artikeln, innan lagen kring Covid-19 stiftades.

4.2 Artikel 2

Nästa artikel som analyseras är ”More of the same: a coordinated attack from the liberal, Soros-aligned media”⁷⁴ av Zoltán Kovács. Artikeln är skriven den 18 april 2020, vilket är efter att CPA blev stiftad i Ungern och kan tolkas som en argumentation för den ungerska regeringens överlägsenhet i jämförelse med andra politiska uppfattningar. Artikeln är ett svar på en artikel skriven av *Project Syndicate* (PS), en ideell organisation som står för upprätthållandet av rätten till fri media och för en bred räckvidd av samhällsviktiga frågor generellt.⁷⁵ I denna artikel används George Soros, vilket rubriken

---

⁷² Kovács, Z., Stop fake news: Spreading false information during a state of emergency is wrong and dangerous.

⁷³ Kovács, Z., Stop fake news: Spreading false information during a state of emergency is wrong and dangerous.

⁷⁴ Kovács, Z., More of the same: a coordinated attack from the liberal, Soros-aligned media.

⁷⁵ *Project Syndicate*. We believe the entire world deserves access to its greatest minds. Our mission is to reach those without this opportunity.

bekräftar, som en metonym för regeringskritiker. Den ungerska regeringen verkar alltså vilja sprida uppfattningen om att allt som är relaterat till Soros är negativt. Trots att Soros inte nämns i själva artikeln förrän långt ner, och då endast en gång, fångar detta ändå läsarnas uppmärksamhet då Soros används just som en metonym. Denna argumentation kring Soros, trots att han endast omnämns en gång, är ett tecken på hur Kovács vill vrida vilken uppfattning han vill att läsarna ska ha av oberoende media. Som tidigare nämnts ses Soros som en fiende till regeringen och detta kan därmed visa på att Kovács vill att läsarna också ska ha denna uppfattning.

Kovács argumenterar alltså för att regeringens politiskt drivna inskränkningar på press- och yttrandefriheten är befogade och att självständiga medier tolkar regeringen fel. En lexikal stil som Kovács lyfter fram i ingressen för att underbygga argumentet är referatmarkörer, då denna diskursiva strategi pekar på negativt laddade referatmarkörer som ”claimed”⁷⁶. Referatmarkörernas funktion är att de bidrar till att förlöjliga de självständiga medierna och på så sätt riktas uppmärksamheten bort från kritiken som regeringen fått. I detta stycke nedan används just ”claimed” för att framhäva detta:

Project Syndicate [...] claimed yesterday in a new article that Hungary’s “new law endangers the lives of many Hungarians by empowering the government to limit drastically information about the management of the virus.”⁷⁷

I ingressen och följande stycke kan det framstå som att Kovács vill rikta bort all kritik som de fått genom att fortsätta förlöjliga självständiga medier på samma vis och styrka att allt som är kritiskt mot makthavarna är fel.

Skribenten klumpar ihop alla kritiska källor och pratar om dem som ”they” och hur ignorant samtliga medier är gentemot den ungerska regeringen.⁷⁸ Detta kan tolkas som en strukturell betoning av ”de andras” negativa handlingar för att rikta bort problemet från den ungerska regeringen. Han argumenterar därmed för att om medierna hade varit mer respektfulla hade de lyssnat på regeringens uttalande kring att detta inte är menat som en inskränkning mot press- och yttrandefriheten. Detta kan därmed visa på att regeringen är ignorant mot medierna som inte kan låta dem få ha sina egna åsikter kring lagstiftningen. Detta kan i sin tur tolkas som att CPA bidrar till att medier får svårigheter

---

⁷⁶ Kovács, Z., More of the same: a coordinated attack from the liberal, Soros-aligned media.

⁷⁷ Kovács, Z., More of the same: a coordinated attack from the liberal, Soros-aligned media.

⁷⁸ *ibid.*

att fullgöra sitt huvudsakliga syfte, då de stoppas från att övervaka statsapparaten. Istället menar han att ”none of them appear to have taken the time to actually read the law”⁷⁹ och vill därmed ännu en gång trycka på deras oduglighet att rapportera självständigt.

Kovács använder sig av ord inom citattecken för att visa att PS skrivit dem i sin artikel, då de menat att CPA ”endangers life” i Ungern i en negativ bemärkelse. Det kan uppfattas som att detta sätt att citera andra aktörer görs för att diskreditera oberoende medier anklagelser mot regeringen. Skribenten använder sig även av en retorisk stilfigur som en diskursiv strategi i samband med orden ”endangers life”, där han ställer en retorisk fråga. Kovács skriver ”[e]ndangers life?” med ett frågetecken efter för att undra varför Ungern ses som sämre än andra länder.⁸⁰ Han pekar främst på de svårigheter Storbritannien och USA har med Covid-19-smittan, då han menar att de andra staterna är värre än Kinas samtida situation. Skribenten menar därmed att den mer fria världen gör fel för att motivera varför den ungerska regeringen gör rätt gentemot hur andra stater och fri media agerar.

Vidare vrider skribenten på sammanhanget och använder sig av hyperbol när han skriver ”[b]oth the Hungarian government and the Hungarian people understood that implementing the right measures quickly was crucial to saving lives”.⁸¹ Han inkluderar samtliga invånare i Ungern, vilket kan tolkas som att Kovács vill lägga extra vikt vid att medierna är fiender, men att folket är på regeringens sida och att de tillsammans står enade och starka i kampen mot mediernas missbruk av press- och yttrandefriheten. Detta är både en maktanspelning och ett historieberättande, två diskursiva strategier som kan uppfattas rama in medierna som den dåliga parten, och även folkets fiende, för att få folket att sympatisera med den ungerska regeringen.

Kovács berömmar medborgarna för att ha den rätta åsikten när han skriver följande: ”No wonder that some 90 percent of Hungarians – who are actually living in the country – support the measure and find it necessary, according to recent polls”.⁸² Han inkluderar inget kring hur de genomfört denna undersökningen eller hur stort urval av befolkningen som fått vara med och tycka till kring denna undersökning. Att inte ta med hela sanningen eller vrida på sanningen kan således vara ett sätt att legitimera CPA. Van Dijks teoretiska del av CDA understryker det faktum att de maktavande kan försöka

---

⁷⁹ Kovács, Z., More of the same: a coordinated attack from the liberal, Soros-aligned media.

⁸⁰ Kovács, Z., More of the same: a coordinated attack from the liberal, Soros-aligned media.

⁸¹ ibid

⁸² ibid

gömma sina egna brister mellan raderna och komma med bortförklaringar för att förminska de problem som finns. I detta fall kan det uppfattas som att Kovács gör detta för att förneka den befintliga dominansen gentemot självständiga medier. Van Dijks teori skulle förklara detta genom att mena på att det verkliga problemet flyttas för att istället fokuseras på något som görs negativt.⁸³ I detta fall skulle det kunna tolkas vara för att berättiga införandet av en inskränkande lagstiftning. Regeringen uppehåller i så fall en sorts skenbar sympati och demokrati och hänvisar till att resten av befolkningen håller med de makthavande.

Kovács dumförklarar självständig media och regeringskritiska organisationer genom att trycka på att många av dem har en "sore point"⁸⁴ för att feltolka regeringens lagar och för att skilja "vi" och "de" åt. Enligt Van Dijks teori kan en särskiljning mellan två grupper resultera i marginalisering och förtryck från de som har makten och mot de som har en annan ståndpunkt. I ett sådant fall anser den makthavande att de är de enda som får och kan ha den riktiga uppfattningen.⁸⁵

Vidare kommer Kovács in på desinformation och missinformation och varför det är skadligt under en pandemi och kräver särskild lagstiftning i CPA. Han beskriver att liberala stater som Kanada ändrat sin åsikt och infört lagstiftning om desinformation. Ännu en gång ifrågasätts det varför Kanada inte granskas i samma utsträckning som Ungern gör. Kovács menar att regeringen har blivit orättvist behandlad, och anser att den i själva verket gjort något bra för sitt folk, som kan lita på sin stat.

Skribenten påpekar historiska skillnader där Ungern idag handlar mycket bättre i ekonomiska frågor än den tidigare makteliten, som låg åt vänster på den politiska skalan, gjorde. Detta kan dock uppfattas som en jämförelse som inte håller i praktiken då han inte jämför två lika situationer. Bara för att det var dåligt förr i tiden betyder det inte att vad som helst blir bättre i jämförelse.

Kovács blandar ännu en gång in politisk åskådning där han trycker på att Ungerns regeringspolitik är den enda rätta och rättvisa för folket. Utgående från van Dijk kan man alltså identifiera olika diskursiva strategier som Ungerns regering, genom Kovács, använder sig av för att befästa sin dominans gentemot regeringskritiska aktörer. Enligt

---

⁸³ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. s. 267

⁸⁴ Kovács, Z., More of the same: a coordinated attack from the liberal, Soros-aligned media.

⁸⁵ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. s. 265

van Dijk kan därför den ungerska regeringens sätt att peka på bl.a. det som hände i dåtiden tolkas som ett sätt att försöka reproducera sin dominans.⁸⁶ Kovács menar att det, som de fria medierna anser är en inskränkning på yttrande- och pressfriheten, är naturligt och nödvändigt och därmed förnekar han den problematik som finns kring ojämlikhet i samhället.

4.3 Artikel 3

Nästa artikel att analyseras är ”Spain is imposing strict controls on information, but where’s the outcry?”,⁸⁷ skriven den 4 maj 2020.⁸⁸ Denna artikels titel börjar med en fråga som ifrågasätter varför så mycket fokus läggs på Ungern när andra stater också inför lagar kring spridandet av desinformation. I denna artikel för Kovács därför en argumentation med syfte att försöka föra över diskussionen från Ungern till en annan stat, Spanien, för att legitimera den ungerska regeringens val angående CPA.

Skribenten menar att Ungern inte pratar illa om Spanien, då de också tagit liknande åtgärden som den ungerska regeringen har tagit i och med CPA, utan att han istället endast vill uppmärksamma att andra stater också bör få kritik, alltså förflytta fokus till andra för att legitimera sin makt. I samband med detta uppmärksammar han även att Spanien styrs av en vänsterregering, vilket är tvärtemot Ungerns regeringspolitik.

Även i denna artikel använder Kovács sig av referatmarkörer som ”cried” eller ”claimed”,⁸⁹ som kan uppfattas ha en negativ agenda där Kovács försöker förlöjliga det sätt som journalister och NGO:er kritiserar den ungerska regeringen på, något som han även menar görs på falska grunder. Alltså marginaliseras grupperna när det fokuseras på mediernas negativa handlingar, då Kovács menar att Ungerns regering anklagas på falska grunder gång på gång. Enligt van Dijks teori kan detta innebära, som tidigare nämnts, att det görs för att fortsätta ha kontroll över landet.⁹⁰ Det kan därför uppfattas som att Kovács genom detta försöker legitimera hot mot grupper som motsätter sig regeringen.

---

⁸⁶ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. s. 263

⁸⁷ Kovács, Z., Spain is imposing strict controls on information, but where’s the outcry?.

⁸⁸ Kovács, Z., Spain is imposing strict controls on information, but where’s the outcry?.

⁸⁹ ibid

⁹⁰ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. s. 260

Kovács skriver till läsarna att de vet att oberoende medier är statens fiender. I stycket nedan påvisar Kovács hur många fiender den ungerska regeringen skapat sig genom CPA. Samtidigt kan detta vara ett försök att få med sig den icke-ungerska befolkningen och internationella aktörer, som denna artikel riktar sig till, att hålla med regeringen om detta. Negativa termer används även när han skriver:

You know the ones. When the Hungarian Parliament passed a law to allow for extraordinary measures to fight the coronavirus, including sanctions against spreading false or distorted information that could hinder efforts to protect the population during the pandemic, the press freedom warriors, human rights crusaders and liberal members of the European establishment and media tripped over each other to raise the alarm that press freedom is under threat (again) in Hungary.⁹¹

Detta kan även ses som att den diskursiva strategin historieberättande används av Kovács för att övertyga och rättfärdiga åsikten kring oberoende media och regeringskritiska organisationer.

I samma stycke använder sig Kovács av begrepp som ”sanctions”⁹² som är positivt laddad för att legitimera att en insats sker för att kräva förändring.⁹³ Användningen av detta begrepp kan ge intrycket av att regeringen vill att oberoende medier ska vika och censurera sig själva. Utgående från van Dijks teori kan det tolkas som att den ungerska regeringen gör detta för att bibehålla sin kontroll och legitimera begränsningen på folkets friheter.⁹⁴ Att Kovács använder ett mer byråkratiskt begrepp som sanktion, istället för begrepp som censur och självcensur kan i sin tur uppfattas som ett sätt att inte bryta mot lagen, alltså kan det vara ett sätt att visa på att de är en demokratisk stat och därmed legitimera sin makt. Han använder alltså begrepp som är erkänt att förknippas med fria stater och diplomati för att legitimera ett ingrepp på demokratin.⁹⁵

Ännu en gång riktar Kovács missnöje mot oberoende medier och NGO:er och trycker på att de är finansierade av George Soros som kan framstå som ett förtydligande om varför det inte går att lita på organisationer som har koppling till Soros. Detta upprepas flertalet gånger och den tredje gången sätter han ”many of them Soros-funded” inom parantes för att ytterligare understryka detta.⁹⁶ Soros blir återigen en metonym för

---

⁹¹ Kovács, Z., Spain is imposing strict controls on information, but where's the outcry?.

⁹² Kovács, Z., Spain is imposing strict controls on information, but where's the outcry?.

⁹³ *Nationalencyklopedin*, sanktion.

⁹⁴ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. s. 254

⁹⁵ van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. s. 264

⁹⁶ Kovács, Z., Spain is imposing strict controls on information, but where's the outcry?.

varför en aktör ska diskrediteras och görs för att ifrågasätta den kritik de själva fått. Med andra ord kan det uppfattas som att om Ungern ska få kritik ska andra länder med liknande lagstiftning som CPA också granskas och ifrågasättas. Detta sätt som Kovács använder för att peka på fakta kan tolkas som ett sätt att dels argumentera för att andra stater går i Ungerns fotspår, men även för att illegitimera den kritik som riktas mot Ungern i samband med lagstiftningen kring press- och yttrandefrihet.

Den sista meningen i artikeln stärker det som poängterats ovan om Kovács argumentation kring att illegitimera oberoende medier. Meningen lyder ”I haven’t heard any news on that front yet, but I’m sure it’s only a matter of time.”⁹⁷ Kovács använder sig i denna mening återigen av ironi som stilfigur. Hela hans argumentation kan uppfattas som ett ifrågasättande i en ironisk ton när trycker på att Spaniens lag kring press- och yttrandefrihet inte fått, eller kommer att få, samma uppmärksamhet som Ungerns.

4.4 Artikel 4

Den fjärde artikeln som undersöks av Zoltán Kovács är skriven den 20 maj 2020 och har titeln ”They did it again: International media watchdog publishes lopsided report on Hungarian media, gets facts wrong”.⁹⁸ Artikelns rubrik tyder på att skribenten kommer att beskylla reportrar för att utnyttja yttrandefriheten för att sprida falsk information. Detta kan tolkas som en diskursiv strategi för att strukturellt betona mediernas negativa handlingar.

Även i denna artikel finns diskursiva strukturer när skillnader mellan ”vi” och ”de” är återkommande. I ingressen argumenterar skribenten för att mediasidan har fel eftersom de endast hämtat sin information från vänsterliberala källor. I artikeln granskar Kovács den regeringskritiska NGO:n IPI:s rapport kring den negativa nedgången av Ungerns yttrandefrihet, där han hänvisar till hur denna rapport nämner falsk information om CPA.

Skribenten av artikeln använder sig av retoriska figurer. Ironi som stilfigur är en återkommande sådan då skribenten skriver ord som ”independent”, ”facts” och ”in-

---

⁹⁷ Kovács, Z., Spain is imposing strict controls on information, but where’s the outcry?.

⁹⁸ Kovács, Z., They did it again: International media watchdogs publishes lopsided report on Hungarian media, gets fact wrong.

depths” inom citattecken.⁹⁹ Det verkar som att Kovács använder denna diskursiva strategi för att bevisa att journalisterna som kallar sig för oberoende, anser sig ha sanningen eller tror sig ta hänsyn till fler perspektiv än ett vänsterliberalt perspektiv ljuger. Detta sätt att visa ironi på kan hittas bl.a. i meningen: ”Many ”facts” presented are sadly flat-out wrong”,¹⁰⁰ där det kan tolkas som att Kovács egentligen inte menar att det är synd att det de presenterar är inkorrekt, utan istället är något som talar för regeringens CPA. Detta användande av ironi kan därmed antyda att situationen istället vrids till makt-havandes fördel och förnekar den ungerska regeringens egna brister.

I meningen: ”Sadly, it’s becoming more and more obvious that these “independent” media watchdogs are intent on singling out Hungary and continuously applying double standards”¹⁰¹ använder skribenten ännu en gång ironin, av samma anledning som ovan. Det verkar som att Kovács menar att de självständiga mediernas misstag motiverar regeringens inskränkningar på press- och yttrandefriheten. I och med den ovan presenterade meningen tar Kovács och Ungerns regering på sig en offerkofta och betonar mediernas negativa handlingar återigen. Enligt van Dijk teori kan en situation där makt-havaren tar på sig en offerkofta vara tecken på att de försöker rikta bort fokus från sig själva, samt skapa misstro för den utsatta gruppen (i detta fall från den ungerska regeringen till mediasidan).¹⁰² Vidare i samma stycke försöker Kovács vrida och flytta på problemet då han undrar varför medierna inte fokuserar på andra länder med liknande lagstiftning som CPA. Detta kan göras för att motivera varför medier ska rikta sin uppmärksamhet mot något annat än Ungerns högerregering.

Det kan tolkas som att Kovács använder sig av diskursiva strategier när han skriver de negativt laddade orden ”once again”¹⁰³ för att peka på att medier gör misstag upprepande gånger. Om han hade hoppat över de två orden hade meningen fått en annan innebörd och inte implicerat att något är påfrestande för att det repeteras ofta.

Skribenten argumenterar tydligt på flertalet ställen i texten att många av de medier eller NGO:er som talar illa om Ungerns regering och pressfriheten i landet är finansierade av Soros. Soros blir återigen en metonym för regeringskritiker. Skribenten anser

---

⁹⁹ Kovács, Z., They did it again: International media watchdogs publishes lopsided report on Hungarian media, gets fact wrong.

¹⁰⁰ Kovács, Z., They did it again: International media watchdogs publishes lopsided report on Hungarian media, gets fact wrong.

¹⁰¹ ibid

¹⁰² van Dijk, T., Principles of critical discourse analysis. s. 264

¹⁰³ Kovács, Z., They did it again: International media watchdogs publishes lopsided report on Hungarian media, gets fact wrong.

att det inte är trovärdigt då medierna klagar på allt som premiärministern Viktor Orbán gör. Detta kan tolkas ha en bakomliggande agenda där han visar att läsarna bör hålla med regeringssidan då ”den andra” sidan är korrupt av Soros pengar.

Kovács använder sig även av retoriska frågor för att ifrågasätta mediernas trovärdighet. Ex. ”[w]hy would anyone treat this seriously?”¹⁰⁴ där han ifrågasätter hur andra kan tro på regeringskritiska artiklar för att få läsarna att ta regeringens perspektiv, samtidigt som det kan uppfattas som att frågan inte behöver besvaras då det är underförstått att man, precis som poängterats ovan, inte bör tro på medierna.

På ett ställe förlöjligar skribenten IPI:s rapport genom att sätta ”Check your spelling!” inom parentes när de stavat premiärminister Viktor Orbáns förnamn med ett C istället för K.¹⁰⁵ Detta riktar fokus bort från det som egentligen är syftet med rapporten och kan ge intryck till att Kovács försöker skapa för misstro mot IPI på ett sätt som inte endast fokuserar på det som diskussionen egentligen handlar om, alltså att oberoende medier ser en fara i att CPA kan komma att utnyttjas av regeringen i framtiden.

I slutet av artikeln argumenterar skribenten kring vad CPA inte innebär. Han skriver ”...the law does NOT dissolve parliament. In fact, it has convened every week since passing the act, according to its normal schedule.”¹⁰⁶ där han tydligt pekar på att allt, enligt honom, är normalt. Syftet kan därför uppfattas handla om att förlöjliga självständiga medier för att diskreditera deras ställningstagande. Vidare i stycket argumenterar han för att regeringen inte kommer att utnyttja CPA på ett sådant vis där de gör Ungern till en totalitär stat. Det verkar som att Kovács förnekar att det är möjligt att medierna uttrycker en oro för vad som är möjligt i och med minskning i yttrande- och pressfrihet, som de under den senaste tiden uppmärksammat i Ungern. Detta sätt att använda sig av historieberättande stärker därmed Ungerns regerings perspektiv, istället för oberoende mediers rapporteringar.

4.5 Artikel 5

---

¹⁰⁴ Kovács, Z., They did it again: International media watchdogs publishes lopsided report on Hungarian media, gets fact wrong.

¹⁰⁵ Kovács, Z., They did it again: International media watchdogs publishes lopsided report on Hungarian media, gets fact wrong.

¹⁰⁶ ibid

I den sista artikeln ”Duping the Financial Times into publishing fake news”¹⁰⁷ från den 16 juni 2020 har Zoltán Kovács börjat använda begreppet ”fake news” som kan tolkas som en mindre formell och negativ synonym av desinformation eller falsk information. Denna användning av begreppet ”fake news” kan därför indikera på att Kovács vill visa på att andra aktörer sprider falsk information och förtydliga det med detta ordval. Detta implicerar att *Financial Times* (FT), som artikeln behandlar, sprider falska nyheter i dubbelt negativ bemärkelse, både genom att de faktiskt skriver om falska nyheter, men även att FT är en oberoende tidning och därför sprider ”fake news”.¹⁰⁸

I ingressen skriver Kovács:

In the middle of the coronavirus pandemic, voters may have faced one of the most unpleasant attempts to produce fake news by Hungary’s left-wing opposition. Of course they couldn’t fool anyone, except maybe the Financial Times, but it does show that there are people who would do anything to damage the Orbán government.¹⁰⁹

I detta stycke vill Kovács peka på att journalister alltid är emot Viktor Orbáns regering även om regeringen gör bra grejer för Ungern som land. I och med detta verkar det som att makthavande alltid argumenterar för att journalister har fel infallsvinkel när det kommer till att vara kritisk mot regeringen. Skribenten pekar på diskursiva strategier som de fria mediernas negativa handlingar för att rikta bort kritiken mot regeringen. Kovács kan uppfattas vilja visa läsarna varför medier har fel åsikt och att de falskt anklagat Ungerns regering för att inskränka på rättigheterna, när regeringen endast vill skydda sin befolkning. Därför blir det en skillnad mellan ”vi” och ”de”, där Kovács kan uppfattas försöka få folket på sin sida och illegitimerade regeringskritiska aktörer för att berättiga styrelsesättet.

Kovács argumenterar för varför CPA:s del om spridandet av falsk information är fundamental för lagstiftningen. Han hänvisar till tidigare samma år, i maj 2020, när en ungersk kvinna spred falsk information om pandemin på en socialistisk kanal. Denna diskursiva strategi av historieberättande som Kovács använder sig av kan uppfattas som ett konkret exempel för att styrka varför lagen är essentiell under pandemin för att underbygga sin argumentation. I övrigt verkar det inte som att han har något annat tydligt

---

¹⁰⁷ Kovács, Z., Duping the Financial Times into publishing fake news.

¹⁰⁸ Kovács, Z., Duping the Financial Times into publishing fake news.

¹⁰⁹ ibid

fall av desinformation än just detta. Att Kovács uppmärksammar denna falska berättelse om kvinnan kan tolkas som att han vill att läsarna och Ungerns befolkning sympatiserar med de makthavande och ser att oberoende medier sprider falsk information.

Att Kovács använder sig av fakta på detta viset stärker varför lagen är legitim och kan därmed användas för att visa läsarna av *About Hungary* och befolkningen i landet att regeringens dominans är nödvändig och att allt går lagligt och säkert till. Han nämner t.ex. inget kring att lagen kan missbrukas till regeringens fördel, då detta inte talar för en begränsning av press- och yttrandefriheten. Van Dijk menar att makthavande har möjlighet att kontrollera vad de ska skriva då de är de enda som har tillgång till beslutsfattning, diskussioner eller övriga interaktioner på regeringsnivå. Van Dijk beskriver vidare att exempelvis journalister därför har mindre möjlighet att få sin åsikt hörd, medan t.ex. presidenten i en stat innehar mycket makt då de får möjligheten att bestämma vem som får representera, uttrycka sig och ha tillgång till betydande material. Detta skapar en hierarki där de utanför inte har någon möjlighet att tycka till.¹¹⁰ Appliceras detta på Ungerns fall kan det tolkas som att Ungerns regering har tillgång till att reproducera sin dominans, medan oberoende medier hamnar utanför detta och långt ner i hierarkin.

Vidare diskrediterar Kovács regeringskritiker genom att trycka på att det är viktigt med källkritik och att allt man läser på internet inte är sant och att just FT trodde att detta var sant. Detta sätt som Kovács använder sig av diskursiva strukturer kan uppfattas som ett sätt att försöka diskreditera samtliga nyheter som FT skriver och visa på att regeringen har rätt om varför inskränkningar på press- och yttrandefrihet är nödvändiga. Skribenten använder också negativa referatmarkörer för att trycka på att FT har fel i frågan. Detta sätt att diskreditera aktören på kan ge intryck till att stärka argumentet. I detta fallet skriver Kovács ”[i]t echoes the usual opposition rhetoric”¹¹¹ och menar att FT förhåller sig till detta likt andra oberoende medier och regeringskritiska organisationer för att knyta allt samman och i sin tur diskreditera alla som ger regeringen kritik. Detta sätt att skriva om alla medier som att de vore samma aktör kan uppfattas som att Kovács är emot alla oberoende medier och vill ha kontroll på dessa. Kovács avslutar med meningen: ”This is what they call journalism today”¹¹² för att ytterligare poängtera vikten

---

¹¹⁰ van Dijk, T., *Principles of critical discourse analysis*. s. 256

¹¹¹ Kovács, Z., *Duping the Financial Times into publishing fake news*.

¹¹² Kovács, Z., *Duping the Financial Times into publishing fake news*.

av CPA, samt påvisa varför man inte ska lita på dagens journalister, då de ändå bara sprider falsk information om viktiga saker som Covid-19.

I denna artikel använder Kovács förlöjligande stilfigurer för att visa på att FT har spridit desinformation. Annars använder han sig till störst del av fakta för att betona regeringens dominans, särskilt genom det konkreta exemplet över vad falska nyheter som sprids under en pandemi kan leda till.

4.6 Diskussion kring de fem artiklarna

De fem artiklarna har nu analyserats var för sig enligt van Dijks CDA som metod och teori och kommer här att jämföras. Frågan som ställdes var: Vilka diskursiva strategier och strukturer kommer till uttryck i den argumentation som företrädare för Ungerns regering använder sig av i syfte att begränsa press- och yttrandefriheten och för att reproducera regeringens maktdominans? Utifrån analysen som gjorts ovan kan detta besvaras genom att Kovács kan anses argumentera på ett sätt som återfinns i van Dijks diskursiva strategier och strukturer från det första schemat i van Dijks CDA för att argumentera för att oberoende medier är Ungerns fiender. Samtliga strategier kan återfinnas upprepade gånger i artiklarna och det kan därför tolkas som att strukturerna reproduceras, vilket resulterar i en maktdominans från Kovács som regeringsrepresentant. Här nedan kommer ett tydligare svar ges på frågan då de fem artiklarna kommer att jämföras.

I samtliga artiklar argumenterar Kovács för att den ungerska regeringen har rätt och oberoende medier har fel. Detta görs dock på olika vis. I de tre första artiklarna hänvisar han till att desinformation är farligt för folket då de kan få fel information kring Covid-19, där han uttalar sig kring detta direkt. I artikel 4 och 5 nämner han aldrig detta som ett argument för att CPA är legitimt. Det kan för det första vara så att detta upprepats många gånger och att Kovács därför tycker att det är underförstått att Ungerns regering infört lagstiftningen på grund av att skydda folket och då endast för att skydda folket. För det andra kan det tolkas som att Kovács inte längre tycker att det är lika viktigt att poängtera det som han i början hade som huvudargumentet. Det kan därför uppfattas som en dominansanspelning där argumentationen förflyttats från att desinformation är farligt för folket, till att det är oberoende mediers förtjänst att denna lagstiftning finns.

När det kommer till stilfigurer och retoriken i texten är ironi och förlöjligande återkommande i Artikel 1 och 3–5. I artikel 2 däremot återfinns en allvarligare ton, utan

ironi eller förlöjliganden och istället hänvisar Kovács till andra sätt att diskreditera oberoende medier.

I samband med Kovács sätt att använda ironi plockar han ofta ut citat eller ord från oberoende medier och regeringskritiska organisationers uttalanden som han sedan använder för att illegitimera dem. Detta kan innebära att han vill visa läsarna och befolkningen vem som har rätt och fel när det kommer till lagstiftningen kring Covid-19. Exempel på sådant som tidigare inte nämnts är i artikel 1 där Kovács använder sig av ”forced parliamentary break” eller ”Prompting concerns” som tidigare använts av oberoende medier, men avfärdas av skribenten genom hans argumentation.¹¹³ Ett annat exempel som förekommer i artikel 3 är ”a full-blown information police state”,¹¹⁴ som Ungern anklagas för att vara. Detta menar Kovács teoretiskt sett även bör stämma på Spanien, men inte kommer uppfattas på det viset då oberoende medier endast kritiserar Ungern.¹¹⁵

Skribenten lyfter inget citat från presidenten eller från någon annan som pratar för regeringens sida, som van Dijks första schema menar i sista punkten. Istället använder Kovács endast oberoende mediers uttalanden till Ungerns regerings fördel, med syftet att diskreditera och skapa misstro kring kritikers argument.

Den första artikeln som är skriven innan CPA lagstiftades kan uppfattas som att Kovács inte trycker lika hårt på att det är vänstersidans fel att desinformation sprids, vilket sedan ändras när lagstiftningen införs då han börjar kritiserar vänstern och George Soros i artikel 2–4. Som tidigare nämnts används detta som en metonym. Han pekar alltså i artikel 2–5 på att vänstersidan inte kan litas på då de sprider falsk information, samt att Ungerns regering inte har en politisk agenda bakom inskränningar på press- och yttrandefriheten. Detta är en förändring som kan tolkas som att Kovács successivt ramat in vad han anser är Ungerns fiender och därmed även åsidosatt den ungerska regeringens yttrande om att det är för medborgarnas skull.

Annars använder han sig av varierande retoriska figurer som liknelser i artikel 1, retoriska frågor i artikel 2 och 4 samt hyperbol i artikel 2, där samtliga stilfigurer framhäver dominansen som Ungerns regering argumenterar för i artiklarna. Van Dijks första schema menar att detta diskursiva sätt att använda stilfigurer vrider språket till att det är

---

¹¹³ Kovács, Z., Stop fake news: Spreading false information during a state of emergency is wrong and dangerous.

¹¹⁴ Kovács, Z., Spain is imposing strict controls on information, but where’s the outcry?.

¹¹⁵ Kovács, Z., Spain is imposing strict controls on information, but where’s the outcry?.

den andra sidans fel. I Ungerns fall kan det därför tolkas som att Kovács använder stilfigurerna för att förneka att Ungerns regering har brister.

I samtliga artiklar använder sig skribenten återkommande av positivt och/ eller negativt laddade ord för att antingen förlöjliga de oberoende medierna eller för att rättfärdiga sitt eget beteenden. ”Sanction” som nämns i artikel 1 och 3 implicerar det sistnämnda, och negativt laddade referatmarkörer det förstnämnda, som återfinns i artikel 2, 3 och 5 samt andra värdeladdade ord.

Kovács skriver i artikel 2 och 5 som att samtliga oberoende medier kan uppfattas vara samma aktör, något alla artiklar har en tendens att mena. Detta påvisar att den ungerska regeringen är emot alla oberoende medier och vill ha kontroll på dem. På detta sätt visar regeringen att CPA är essentiell och diskrediterar samtidigt alla kritiska uttalanden, då allt enligt Kovács är grundat på falsk information. Den strukturella betoningen av mediasidans negativa handlingar återkommer på så vis i alla fem artiklar.

Skribenten använder sig återkommande av historieberättande för att få läsare och den ungerska befolkningen att sympatisera med makthavande. Som tidigare nämnts menar van Dijk att historieberättande, och de andra diskursiva strategierna, leder till dominansreproduktion när de upprepas. Kovács använder sig kontinuerligt av denna diskursiva struktur i sina artiklar, vilket van Dijk skulle förklara som ett sätt att reproducera dominansen.

När det kommer till användning av begrepp som rör falsk information förhåller sig Kovács olika till detta i sina artiklar. Artikel 1 har ”Fake News” i sin titel, men detta är ingenting som fortsätter i resterande av artikeln. Istället använder han sig av ”false information” i titeln, ingressen samt brödtexten, alltså är det återkommande. Artikel 2 och 3 innehåller också ”false information”. Skillnaden är att Kovács i Artikel 2 istället pekar på att specifik falsk information ingår i CPA, istället för att trycka på att journalister enbart sprider falsk information som i den första artikeln. I både artikel 1 och 2 menar han dock att det är för folkets skull och ingen annan påstådd agenda är bakomliggande. I den andra artikeln används en del synonymer eller ord med likvärdig innebörd som ”misinformation” och ”disinformation” för att trycka på att CPA inte innebär censur samt att andra stater har det värre när det kommer till spridandet av falska eller missledande nyheter. Artikel 3 använder sig av ”false information” och dessutom förekommer ”disorted information”, där huvudsyftet är att mena på att Ungerns regering inte är de enda som inför lagar likt CPA. I artikel 4 däremot, nämns endast att media fått ”facts wrong”, men ”falsk information” som begrepp eller någon synonym till detta återfinns inte. I stället

anklagar Kovács endast en organisation för att ha fel angående Ungerns regering. När det kommer till den sista artikeln, Artikel 5, används begreppet ”Fake News”. Som tidigare nämnt i den individuella analysen av artikel 5, kan begreppet tolkas ha en negativ innebörd. Detta används i samband med ett konkret exempel på en falsk nyhet som sprids. Kovács verkar därmed vilja visa läsare och den ungerska befolkningen att det är mycket negativt att manipulera verkligheten. Dessutom påstår han att samtliga oberoende journalistik tror på sådant som inte är sant och att detta är skadligt för befolkningen och särskilt i pandemitider. Sammanfattningsvis innebär alla ordval av Kovács samma sak och har som syfte att poängtera att oberoende media är statens, folkets och välbefinnandets fiende, och särskilt i pandemitider vilket för Ungerns regering innebär att CPA är en legitim lag.

5 Analys av artiklarna utifrån olika teoretiska perspektiv på yttrandefrihet

För att komplettera van Dijks CDA kommer fyra olika perspektiv som förklarar varför begränsningar på yttrandefriheten, främst i samband med spridandet av desinformation, att användas för att besvara frågan: Hur kan den ungerska regeringens sätt att införa en lag mot spridandet av desinformation problematiseras utifrån olika teoretiska perspektiv på yttrandefrihet?

Om Dworkins normativa teori appliceras på Kovács fem artiklar har Ungern gjort fel som infört begränsningar på yttrandefriheten genom CPA, oavsett om Ungern räknas som en demokratisk eller totalitär stat. Alla former av inskränkningar på yttrandefriheten är något negativt enligt Dworkin, då medborgarna inte har möjlighet att säga till om något de tycker olika kring. Dock finns det de, som Boot, som i sin tur menar att det visst är möjligt att införa lagar som fortfarande är för de mänskliga rättigheterna och även detta för folkets skull. Detta är något som Kovács trycker på i artikel 1–3 när han legitimerar den ungerska regeringens begränsningar kring desinformation och menar på att detta är nödvändigt för att stoppa smittspridningen. Alltså, utan denna lagstiftning far folk mer illa än med lagstiftningen och därför bör det vara accepterat enligt Kovács. Om detta däremot betraktas utifrån oberoende mediers perspektiv som menar att Ungerns regering bryter mot de mänskliga rättigheterna i samband med införingen av CPA hade Boots ståndpunkt kunnat tolkas vara mot lagstiftningen. Om Kovács argumentation om att CPA införts för att skydda befolkningen istället anses stämna, verkar det som att en applicering av Boots teori hade accepterat CPA. Det beror alltså på vilket perspektiv den som betraktar situationen har och åsikten om CPA kan då skilja sig mellan olika parter utifrån vilket perspektiv de har.

Utgående från Shattocks teori kan det hävdas att Ungerns regering antagligen kommer att missbruka sin lagstiftning då det blir de som har ansvaret att granska vad som är tillåtet, respektive otillåtet sett till press- och yttrandefrihet. Detta betyder att regeringen kan utnyttja det genom att förbjuda kritik mot sig själva och

fortfarande hävda att de är en demokrati, även om det påverkar folkets rätt att uttrycka sig. Schimpfössl och Yablokov menar i sin artikel att Ungern sedan tidigare gått mot ett mer totalitärt håll och att det därför finns en risk att den ungerska regeringen kommer att utnyttja eller till och med redan har en annan bakomliggande agenda kring allt de gör, vilket i detta fallet kan tolkas som att CPA också kan leda till negativa konsekvenser för Ungerns yttrandefrihet.

Dworkin påpekar också, liksom Schimpfössl och Yablokov, att inskränkningar leder till censur från statens sida för att det då är möjligt för regeringen att fortsätta liksom de gjort nu och censurera ännu mer. Detta pekar Kovács sätt att skriva på då han exempelvis i de första tre artiklarna hänvisar till att det är för folkets skull och sedan går ifrån detta för att istället beskylla oberoende medier för att vara anledningen till att CPA:s del kring desinformation har stiftats.

Enligt Dworkin är det även viktigt att folket har rätt att uttala sig kring allt för att staten ska veta vilket styresätt som bidrar med mest till folket. CPA innebär att både medborgare och oberoende medier riskerar fängelse om de uttalar sig på ett sätt som regeringen anser är falskt. Dock innebär detta att hets mot folkgrupp, hatbrott osv. förblir lagligt, vilket i sin tur kan innebära att folket far illa på grund av ökad diskriminering eller spridning av strukturellt hat.

Higdon menar dock att desinformation i sig är ett hot mot demokratin och därför måste förbjudas. Det kan användas från både mediernas och regeringens sida för att illegitimera den andre parten, vilket talar mot både den ungerska regeringen och oberoende mediers sätt att diskreditera den andre angående CPA.

Det finns många olika sätt att se yttrandefrihet på, men något som samtliga perspektiv, som tagits upp i denna uppsats, kan tolkas mena är att det som bör utgöra grunden är samtliga medborgares välmående. Beroende på vilket perspektiv man har finns det därför olika sätt att se på vad som är bäst för medborgarna. Detta mångsidiga sätt att betrakta yttrandefriheten och även Ungerns CPA på är något som förslagsvis kan ligga till grund för framtida forskning. Syftet hade exempelvis kunnat beröra att identifiera det optimala tillvägagångssättet och utgångspunkten för hur Ungerns regering bör agera i yttrandefrihetsfrågan och identifiera vad ”medborgares välmående” faktiskt innebär.

6 Sammanfattning

Uppsatsens syfte var att analysera den diskurs som den ungerska regeringen använder för att rättfärdiga CPA och i förlängningen det egna fortsatta maktinnehavet, samt belysa de effekter som denna diskurs ger upphov till. Detta har gjorts genom att applicera van Dijks CDA och Ronald Dworkins normativa teori om yttrandefrihetens värde, samt några andra perspektiv på yttrandefrihet som presenterades under litteraturöversikten, på fem artiklar som publicerades under år 2020 av regeringsmedarbetare. Frågorna som ställdes var: Vilka diskursiva strategier och strukturer kommer till uttryck i den argumentation som företrädare för Ungerns regering använder sig av i syfte att begränsa press- och yttrandefriheten och för att reproducera regeringens maktdominans? Samt: Hur kan den ungerska regeringens sätt att införa en lag mot spridandet av desinformation problematiseras utifrån olika teoretiska perspektiv på yttrandefrihet?

Genom att göra en analys med hjälp av van Dijks CDA som både teori och metod har det visat att Zoltán Kovács gör vad som kan tolkas som många dominansanspelningar. Bl.a. kan det uppfattas som att regeringen ser oberoende medier som fiender till staten och som en grupp som måste tystas för att Ungerns medborgare inte ska fara illa av desinformation som de anser att oberoende medier sprider. Detta motiverar alltså den ungerska regeringens införande av CPA, enligt dem själva. Det som dock kan anses vara problematiskt är att oberoende medier visat oro kring CPA på grund att lagen utgör ett potentiellt hot mot yttrande- och pressfriheten samt demokratin i landet. Detta är något som Kovács argumenterar mot och istället anser han att den ungerska regeringen enbart vill skydda sitt folk mot desinformation.

Sättet som Kovács använder diskursiva strategier och strukturer från van Dijks första schema i sina artiklar kan dock tolkas bekymmersamt då de används för att reproducera dominans och makt i en negativ bemärkelse. Kovács sätt att skriva på kan även framstå som att det är viktigt att besvara den kritik de fått. Han kan uppfattas använda argumentation, retoriska stilfigurer, lexikal stil, historieberättande, strukturell betoning av oberoende mediernas negativa handlingar eller citering för att vrida den ungerska regeringens tendens att gå mot en mer totalitär stat till Ungerns regerings fördel.

Denna sorts begränsning av press- och yttrandefriheten kan dock anses som en nödvändig lag, liksom exempelvis hets mot folkgrupp, i syfte att skydda befolkningen. Detta är något som olika perspektiv inte betraktar på samma sätt. Dworkin menar att vissa lagar begränsar yttrandefriheten negativt genom att staten drar nytta av en lag, och att man istället bör avstå från att begränsa yttrandefriheten över huvud taget. Andra menar istället att vissa begränsningar måste göras om det t.ex. utgör hinder för övriga mänskliga rättigheter eller finns för folkets skull. Detta innebär att det finns två primära perspektiv på yttrandefrihet. Det ena är Dworkins absoluta yttrandefrihet där ingen begränsning får finnas då han menar att det tenderar att leda till ovillighet att lita på den makthavande. Den andra positionen är åsikten om att begränsningar är nödvändiga för att yttrandefriheten inte ska utnyttjas i form av exempelvis diskriminering eller desinformation.

Det finns således många olika perspektiv på hur yttrandefrihet bör uppfattas och en central del som både Kovács och de teoretiker som applicerat på den ungerska regeringens situation är att man bör agera utefter vad som anses vara bäst för människorna som påverkas av t.ex. desinformation, diskriminering eller begränsningar på yttrandefriheten i allmänhet. Detta leder till en problematik där det är svårt att avgöra vilket perspektiv som är det lämpligaste i frågan och därmed utgör en potentiell vidareforskning inom detta ämne.

Det som också kvarstår att se är hur CPA kommer att tillämpas och utvecklas framöver och om oberoende mediers misstankar kring att Ungerns regering kommer utnyttja Covid-19-lagstiftningen stämmer, eller om Ungerns regering enbart agerat utefter folkets välmående.

Referenser

Böcker:

Dworkin. Ronald. Foreword. I *Extreme Speech and Democracy*, Ivan Hare and James Weinstein (red.), s. v-x. New York: Oxford University Press Inc, 2009.

Hemsidor:

European Federation of Journalists, About EFJ. <https://europeanjournalists.org/about-efj/> (Hämtad 2020-12-13).

European Federation of Journalists, New report: Hungary dismantles media freedom and pluralism. 2019-013-12. <https://europeanjournalists.org/blog/2019/12/03/new-report-hungary-dismantles-media-freedom-and-pluralism/> (Hämtad 2020-12-12).

Europeiska Unionen. Länder. 2020-12-04. https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_sv (Hämtad 2020-12-13).

Stam, Joni. Maktspråk–härskartekniker. *Larare.at*. 2018-06-01. <https://larare.at/svenska/moment/sprak/maktsprak.html#for> (Hämtad 2020-12-17).

Stam, Joni. Ordval. *Larare.at*. 2018-01-19. <https://larare.at/svenska/moment/ord/ordval.html> (Hämtad 2020-12-17).

Stam, Joni. Referat. *Larare.at*, 2018-07-12. https://larare.at/svenska/moment/texttyper/texttyper_referat.html (Hämtad 2020-12-17).

Stam, Joni. Stilfigurer. *Larare.at*. 2020-03-23. <https://larare.at/svenska/moment/stilfigurer/stilfigurer.html> (Hämtad 2020-12-17).

Stam, Joni. Webbplatsen larare.at. *Larare.at*. 2018-07-27. https://larare.at/organisation/presentation_av_webbplats_larare.at.html#web (Hämtad 2020-12-17).

Project Syndicate. We believe the entire world deserves access to its greatest minds. Our mission is to reach those without this opportunity. <https://www.project-syndicate.org/about> (Hämtad 2020-12-13).

Reporters without borders. COVID-19 and press freedom: Europe must oppose measures proposed by Viktor Orbán. 2020-03-26 <https://rsf.org/en/news/covid-19-and-press-freedom-europe-must-oppose-measures-proposed-viktor-orban> (Hämtad 2020-11-25).

Reportrar utan gränser. Om reportrar utan gränser. <https://www.reportrarutangranser.se/om-reportrar-utan-granser/> (Hämtad 2020-12-13).

United Nations High Commissioner for Human Rights. View ratification status by country or by treaty, Hungary. 2020. [Human Rights https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/TreatyBodyExternal/Treaty.aspx?CountryID=77&Lang=EN](https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/TreatyBodyExternal/Treaty.aspx?CountryID=77&Lang=EN) (Hämtad 2020-12-01).

Konventioner:

European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, E.T.S. No. 5, 4 november 1950.

International Covenant on Civil and Political Rights, 999 U.N.T.S. 171, 16 december 1966.

Tidningsartiklar online

Bloomberg Businessweek. Why George Soros Rattles Hungary's Orbán. No. 4547, 2017. s. 14–14. (Hämtad 2020-12-15).

Kató, Alpár, och Kató, Márta. Daily News Hungary since 2013. *Daily News Hungary*. <https://dailynewshungary.com/about-us/> (Hämtad 2020-12-13).

Kató, Alpár. Hungary's media authority warns fake news rife on social media sites. *Daily News Hungary*. 2020-06-23. <https://dailynewshungary.com/hungarys-media-authority-warns-fake-news-rife-on-social-media-sites/> (Hämtad 2020-11-20).

Khattar, Devika. New law in Hungary could put journalists behind bars for spreading fake news about COVID-19. *Daily News Hungary*. 2020-03-26. <https://dailynewshungary.com/new-law-in-hungary-could-put-journalists-behind-bars-for-covering-the-pandemic/> (Hämtad 2020-11-20).

Kovács, Zoltán, Duping the Financial Times into publishing fake news, *About Hungary*, 2020-06-16 <http://abouthungary.hu/blog/duping-the-financial-times-into-publishing-fake-news/> (Hämtad 2020-12-10).

Kovács, Zoltán. More of the same: a coordinated attack from the liberal, Soros-aligned media. *About Hungary*. 2020-04-18. <http://abouthungary.hu/blog/more-of-the-same-a-coordinated-attack-from-soros-aligned-media/> (Hämtad 2020-12-10).

Kovács, Zoltán, Spain is imposing strict controls on information, but where's the outcry?, *About Hungary*. 2020-05-04 <http://abouthungary.hu/blog/spain-is-imposing-strict-controls-on-information-but-wheres-the-outcry/> (Hämtad 2020-12-10).

Kovács, Zoltán. Stop fake news: Spreading false information during a state of emergency is wrong and dangerous. *About Hungary*. 2020-03-21 <http://abouthungary.hu/blog/stop-fake-news-spreading-false-information-during-a-state-of-emergency-is-wrong-and-dangerous/> (Hämtad 2020-12-12).

Kovács, Zoltán. They did it again: International media watchdog publishes lopsided report on Hungarian media, gets fact wrong. *About Hungary*. 2020-05-20. <http://abouthungary.hu/blog/they-did-it-again-international-media-watchdog-publishes-lopsided-report-on-hungarian-media-gets-facts-wrong/> (Hämtad 2020-12-09).

Walker, Shaun. Hungarian journalists fear coronavirus law may be used to jail them. *The Guardian*. 2020-04-03. <https://www.theguardian.com/world/2020/apr/03/hungarian-journalists-fear-coronavirus-law-may-be-used-to-jail-them> (Hämtad 2020-12-05).

Tidskrifter:

Apuke, Oberiri Destiny och Omar, Bahiyah. Fake news and COVID-19: modelling the predictors of fake news sharing among social media users. *Telematics and Informatics*. 2020, s. 1–16. DOI: 10.1016/j.tele.2020.101475.

Boot, Eric R. Leaks and the Limits of Press Freedom. *Ethical Theory & Moral Practice*. Vol. 22, No. 2, 2020, s. 483–500. DOI: 10.1007/s10677-019-10006-w.

Dennis, Alan R, Minas, Randall K. och Moravec, Patricia L. Fake news on social media: People believe what they want to believe when it makes no sense at all. *MIS Quarterly*. Vol. 29, No. 4, 2019, s. 1343–1360. DOI: 10.25300/MISQ/2019/15505.

Ghorbani, Ali A och Zhang, Xichen. An overview of online fake news: Characterization, detection, and discussion. *Information Processing & Management*. Vol. 57, No. 2, 2020, s. 1–26. DOI: 10.1016/j.ipm.2019.03.004.

Higdon, Nolan. What is Fake News? A Foundational Question for Developing Effective Critical News Literacy Education, *Democratic Communiqué*, Vol. 29, No 1, 2020, s. 3–18.

Schimpfössl, Elisabeth och Yablokov, Ilya. Post-socialist self-censorship: Russia, Hungary and Latvia. *European Journal of Communication*. Vol. 35, No. 1, 2020, s. 29–45. DOI: 10.1177/0267323119897797.

Shattock, Ethan. Rights based principles: protecting free elections and free expression in Irish policy responses to fake news online. *Dublin Law and Politics Review*. Vol. 1, No. 1, 2020, s. 1–17.

Van Dijk, Teun A.. Principles of critical discourse analysis. *Discourse & Society*. Vol 4, No. 2, 1993, s. 249–283.

Uppslagsverk:

Encyclopedia Britannica. The Guardian. 2020-06-23. <https://www.britannica.com/topic/The-Guardian-British-newspaper> (Hämtad 2020-12-13).

Nationalencyklopedin. George Soros. <https://www.ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/george-soros> (Hämtad 2020-12-09).

Nationalencyklopedin. NE som källa. <https://www.ne.se/info/hjälp/ne-som-källa/> (Hämtad 2020-12-13).

Nationalencyklopedin, sanktion. <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/sanktion> (Hämtad 2020-12-10).